

Beleidsdocument Tjallinga Weeshuis 2023 - 2025

(versie: juni 2023)

Door mr. B.W. Hopperus Buma, Dadelijk Administrator

Inleiding

De Stichting Tjallinga Weeshuis is een 475 jaar oude Friese instelling, met als oprichtingsdoel het verzorgen van wezen. Het weeshuis is als instituut bij fundatiebrief opgericht op 2 april 1541 door Vrouwe Kinsck van Ropta en haar echtgenoot Sjoerd van Andla.

De huidige sociale voorzieningen van overheidswege en initiatieven vanuit de private sector hebben de traditionele weeshuizen van hun primaire taak ontheven. Vele weeshuizen gingen echter als financiële instelling verder en stelden zich tot doel sociale activiteiten te ondersteunen. Ook in de huidige tijd blijft er zeker behoefte aan financiële ondersteuning van de jeugdzorg, zeker nu er sprake is van een zich op dit terrein terugtrekkende overheid.

De huidige statutaire doelstelling van het Tjallinga Weeshuis (vastgesteld in 2011) is " Het verlenen van financiële steun ten behoeve van de zorg voor het welzijn van jongeren, waarbij speciaal aandacht zal worden besteed aan opvoeding en opleiding, een en ander in de ruimste zin van het woord. De stichting behoeft haar werkterrein niet te beperken tot de provincie Friesland".

De toevoeging betreffende " het werkterrein" betekent in de praktijk dat de gelden wereldwijd kunnen worden besteed.

Het bestuur heeft echter in 2022 besloten het "werkterrein" te beperken tot Nederland, waarbij opgemerkt dient te worden dat enkele fondsen met een focus het buitenland waarmee een zekere band is opgebouwd of waarvoor meerjarig-verplichtingen bestaat nog op steun kunnen blijven rekenen.

In deze geactualiseerde versie van het 'Beleidsdocument Tjallinga Weeshuis' is e.e.a. uitgewerkt, zodat het Tjallinga Weeshuis op weg kan naar haar 500 jarig bestaan en op eigentijdse wijze invulling kan geven aan de doelstelling uit de fundatiebrief van Kinsck van Ropta uit 1541.

In de huidige tijd is het besturen van een instelling "ten algemene nutte" aan meer wettelijke en maatschappelijke regels gebonden dan voorheen. Zo gelden (wettelijke) regels en algemene normen op het gebied van verslaglegging, transparantie en maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Het bestuur van het Tjallinga Weeshuis volgt hierbij de richtlijnen en aanbevelingen die zijn opgesteld door de Vereniging van Fondsen in Nederland (FIN) en voldoet sinds 2023 aan de eisen voor de FIN Code Goed Bestuur. Uiteraard wordt voldaan aan de publicatieverplichtingen die in 2014 zijn opgelegd door de belastingdienst.

Amersfoort, juni 2023

mr. B.W. Hopperus Buma
Dadelijk Administrator

1. strategie : Kern-elementen

1.1 het erfgoed van Kinsck van Ropta

- a. Het initiatief dat Vrouwe Kinsck van Ropta anno 1541 heeft ontwikkeld op het gebied van wezenzorg vond zijn grondslag in de Christelijke levensovertuiging, zoals die in die tijd geldend was. Gedurende vele eeuwen heeft deze grondslag het uitgangspunt gevormd en was de basis voor de activiteiten van het Weeshuis. Dit betekent echter niet dat het bestuur bij haar uitkeringsbeleid in de huidige tijd beperkt is tot projecten van Christelijke signatuur.
- b. Het materiële en geestelijke erfgoed – o.a. in de vorm van de boerderij Tjallinga State – en de geschiedenis van bijna 500 jaar vormen de wezenlijke en unieke kenmerken van het Weeshuis.
- c. De onroerende zaken en de overige middelen vormen de basis voor de materiële continuïteit van het Weeshuis.

1.2 Verantwoordelijkheid en taak

- a. Het bestuur is verantwoordelijk voor de instandhouding en het beheer van het erfgoed van het Weeshuis
- b. Het bestuur dient de ideële en materiële elementen van dit erfgoed te interpreteren naar de actuele situatie, gericht op de toekomst.

1.3 Statutair doel van de stichting

De statutaire doelstelling is sinds 2011:

“ Het verlenen van financiële steun ten behoeve van de zorg voor het welzijn van jongeren, waarbij speciaal aandacht zal worden besteed aan opvoeding en opleiding, een en ander in de ruimste zin van het woord. De stichting behoeft haar werkterrein niet te beperken tot de provincie Friesland”.

De statutaire doelstelling is in een notariële acte vastgelegd.

De stichting heeft geen winstoogmerk.

Bij liquidatie van de stichting wordt een eventueel batig saldo besteed overeenkomstig het historische doel van de stichting.

2. Vertaling van de strategie in praktische doelstellingen

2.1 Primair doel:

“ Het verlenen van financiële steun ten behoeve van de zorg voor het welzijn van jongeren.....”.

Definiëring (indicatief)

- a. jongeren:
 - alle jongeren, individueel of in groepsverband in de leeftijd tot ca. 25 jaar.
 - de organisaties die zich direct of indirect met deze jongeren respectievelijk hun problematiek bezighouden.
- b. zorg voor het welzijn:
 - Bestaande of dreigende probleemsituaties, dan wel het verbeteren of voorkomen van deze situaties, primair gerelateerd aan opvoeding, studie of opleiding.
- c. financiële steun:
 - Het Weeshuis verricht in principe zelf geen activiteiten, maar ondersteunt andere organisaties of personen die zich daarmee bezighouden.
 - De steun kan op 2 manieren plaatsvinden, dat wil zeggen ten behoeve van
 - directe activiteiten: actuele financiële steun aan hulpverlenende organisaties of de in problemen verkerende jongeren.
 - indirecte activiteiten: preventief onderzoek e.d.

De steunperiode is in beginsel niet langer dan 5 jaar.

2.2. secundair doel

“zorgdragen voor de instandhouding van het erfgoed van het Tjallinga Weeshuis”

Dat wil zeggen:

- Bij de keuze en uitvoering van de steunverlening rekening houden met de idealen van Kinsck van Ropta.
- zorgdragen voor de instandhouding van tradities, goederen en overige middelen van het weeshuis.
- zorgdragen voor de duurzame vastlegging van de geschiedenis van het weeshuis tot op de huidige dag.
- zorgdragen voor een goede archivering.

Ten behoeve van dit secundaire doel kunnen financiële middelen van de stichting worden aangewend.

3. uitwerking in grote lijnen

3.1 Projecten

Op basis van de bedrijfsresultaten van de laatste 5 jaren kan ca € **45.000,-** per jaar worden uitgekeerd.

Eventuele overige baten zullen worden gereserveerd voor grote onderhoudsuitgaven en worden toegevoegd aan het vermogen.

Ieder jaar wordt dit bedrag herzien, tenzij er gegronde redenen zijn om tussentijds af te wijken.

4. Procedure

Aanvragen voor financiële steun kunnen op verschillende manieren bij de Dadelijk Administrator binnen komen; doorgaans per post of per e-mail.

Daarnaast kunnen overige bestuursleden voorstellen doen, indien zij kennis dragen van mogelijke projecten.

De Dadelijk Administrator wijst aanvragen die niet in aanmerking komen voor verdere behandeling - omdat ze niet voldoen aan de statutaire doelstelling - direct per e-mailbericht af.

De toetsingscommissie, bestaande uit de Dadelijk Administrator en de beoogd Toeziend Administrator, toets de aanvragen middels de checklist ‘toetsingscriteria’ aan de doelstelling. Aanvragen die om redenen van beleidsprioriteiten niet in aanmerking komen voor honorering, worden per e-mailbericht door de Dadelijk Administrator afgewezen, met vermelding van de afwijzingsreden.

De door de Dadelijk Administrator of de toetsingscommissie afgewezen aanvragen worden in een volgende vergadering ter kennis van de overige bestuursleden gebracht, waardoor er mogelijk heroverweging van het afwijzingsbesluit kan plaatsvinden.

Aanvragen die wel in aanmerking komen voor honorering worden in een bestuursvergadering besproken. Indien de aanvraag urgent is, kunnen de overige bestuursleden door de Dadelijk Administrator worden geconsulteerd.

Er is immer sprake van consensus in de besluitvorming.

De Dadelijk Administrator brengt het positieve besluit per e-mailbericht ter kennis van de aanvrager.

5. Erfgoed van het Tjallinga Weeshuis

Deze omvat:

A. de geschiedenis

Het bestuur wordt gevormd door nazaten van de (voormalige) eigenaren van Papinga State te Weidum en Camstra State te Wirdum.

Het Dadelijk administratorschap wordt namens Papinga State sinds 1749 uitgeoefend door de nazaten van Wybe Buma (1700 -1770).

Het Toeziend administratorschap wordt namens Camstra State sinds 1849 uitgeoefend door de nazaten van Jhr. Mr. Pieter Benjamin Johan Vegelin van Claerbergen (1808 – 1879).

Deze taakverdeling is formeel in 1856 vastgelegd. (zie Broos, blz 45).

B. Archivering en geschiedschrijving

Het archief is beschreven door en ondergebracht bij Tresoar, het Fries Historisch en Letterkundig Centrum, te Leeuwarden.

De geschiedenis is opgetekend in het boek “ Vier eeuwen Tjallinga Weeshuis” van J.F. Broos.(1981) en in het lustrumboekwerk “Tjallinga Weeshuis 1541-2016” geschreven door Christine Sinninghe Damsté – Hopperus Buma (2016).

Het graf – met grafsteen – van de stichtster Kinsck van Ropta bevindt zich in de N.H. Kerk te Weidum.

C. Tradities

De eeuwige rente gevestigd op Tjallinga State

Sinds de 14e eeuw – in ieder geval voor 1512 – rust op Tjallinga State een eeuwige rente van 20 goudguldens. Deze rente moest jaarlijks worden betaald aan het klooster Bethlehem nabij Wester-Nijkerk. Na de reformatie kwam het recht bij de Staten van Friesland. Uiteindelijk kwam het recht in 1858 in handen van Mr. W.W. Buma. (zie Broos, blz 190). Thans betaalt de pachter van Tjallinga State € 12,70 per jaar deze zogeheten “last oud-costuum” aan de stichting.

D. Bezittingen.

a. Boerderij en landerijen

De boerderij Tjallinga State met landerijen, gelegen op het terrein van de voormalige Stins Tjallinga State te Wester-Nijkerk, gemeente Ferwerderadeel. Daarnaast bezit het Weeshuis landerijen te Wijtgaard, gemeente Leeuwarden.

b. De kanonskogel

De Dadelijk administrator heeft een in 1953 opgegraven kanonskogel in bewaring, die vermoedelijk afkomstig is van de belegering door Saksische troepen in 1500. (zie Broos, blz 180).

6. Beheer en Pachtzaken

Het beheer over de onroerende zaken wordt gevoerd door de Dadelijk Administrator.

Dit houdt o.a. in:

- het laten opstellen en actualiseren van pachtcontracten.
- het periodiek aanpassen van de pachtnormen op grond van de pachtwet
- het innen van de pacht
- het regelen van onderhoudsaangelegenheden
- het regelen van landinrichting en waterschapsaangelegenheden

De Dadelijk Administrator kan zich laten bijstaan door een rentmeester of andere adviseurs.

De effectenportefeuille van de stichting is ondergebracht bij Van Lanschot Bankiers en wordt beheerd volgens een profiel vastgelegd in het Beleggingsstatuut Stichting Tjallinga Weeshuis.

Daarnaast wordt een beleggingsdepot aangehouden bij de ASN-bank.

7. Rekening en Verantwoording en het jaarverslag

Jaarlijks wordt voor 1 april de Rekening en Verantwoording en het jaarverslag opgemaakt door de Dadelijk administrator. Het resultaat wordt door een accountant c.q. belastingadviseur gecontroleerd en voorzien van een samenstellingsverklaring.

Voor 1 juni worden deze stukken voorgelegd ter goedkeuring aan de Toeziend administrator en door deze en de Dadelijk Administrator ondertekend.

8. Organisatie

In punt 5 A wordt vermeld hoe het bestuur is samengesteld. Enerzijds kan het verkrijgen van een bestuursfunctie door erfopvolging in de huidige tijd worden gezien als een cultuur-historische curiositeit welke mogelijk haaks staat op de thans geldende normen, anderzijds hebben we te maken met de overduidelijke wil van de oprichtster, die de bestuursfuncties koppelde aan het bezit van (voormalige) Friese staten.

Het bestuur bestaat uit:

1. De Dadelijk administrator
2. De mede-Dadelijk administrator
3. De Toeziend Administrator

De Dadelijk administrator en Toeziend Administrator stellen hun opvolging per notariële acte vast. Dat is in 2012 gebeurd. De benoemde opvolgers wonen de bestuursvergaderingen bij en worden bij alle processen betrokken, maar dragen geen bestuurdersverantwoordelijkheid. De mede-Dadelijk Administrator wordt door de Dadelijk Administrator benoemd.

De Dadelijk Administrator en de Toeziend Administrator ontvangen jaarlijks een onkostenvergoeding, resp. € 600,- en € 250,-.
Bestuursleden kunnen reis- en verblijfkosten declareren.

9. Taakomschrijving

Dadelijk Administrator:

- draagt zorg voor de financiële administratie
- voert de correspondentie
- beheert de onroerende zaken
- voert overleg met de bankier
- voert het beheer over het vermogen
- is verantwoordelijk voor de beleggingen
- stelt de Rekening en Verantwoording en het jaarverslag op
- onderhoudt het contact met de pachters
- voert de pachtaangelegenheden uit
- vertegenwoordigt de stichting naar buiten
- behandelt de steunaanvragen
- vormt met de beoogd Toeziend Administrator de toetsingscommissie
- informeert aanvragers bij afwijzing van de aanvraag.
- wijst de steunaanvragen toe na overleg met de overige bestuursleden.

Mede-dadelijk Administrator:

- vervangt de Dadelijk Administrator bij afwezigheid of ontstentenis
- is mede beoordelaar van steunaanvragen
- kan projecten aanbrengen

Toeziend Administrator:

- controleert de Rekening en Verantwoording
- ziet in algemene zin toe op het gevoerde beheer door de Dadelijk Administrator
- is mede beoordelaar van steunaanvragen
- kan projecten aanbrengen.

10. Regels van behoorlijk bestuur

In de huidige tijd is het besturen van een stichting “ten algemene nutte” aan meer juridische en maatschappelijke regels gebonden dan voorheen. Zo gelden er (wettelijke) regels en algemeen aanvaarde normen op het gebied van transparantie, duurzaamheid, maatschappelijke verantwoordelijkheid en op het gebied van verslaglegging.

Het Tjallinga Weeshuis voldoet sinds juni 2023 aan de Code Goed Bestuur van de Vereniging van Fondsen in Nederland (FIN).

Sinds 2014 eist de belastingdienst van ‘Algemeen Nut Beogende Instellingen’ dat zij een aantal gegevens op het internet publiceren en jaarlijks actualiseren. Het Tjallinga Weeshuis heeft geen eigen website, maar is te vinden op ‘de portal’ van de Vereniging van Fondsen in Nederland (FIN) en voldoet daarmee aan de verplichtingen.

Het ‘beleidsdocument Tjallinga Weeshuis 2023 - 2025’ wordt onderschreven door de bestuursleden:

Amersfoort, juni 2023

mr. B.W. Hopperus Buma
Dadelijk Administrator

dr. A.P.C.C. Hopperus Buma
Mede-Dadelijk Administrator

ir. A.W. Langhout
Toeziend Administrator